



RIIGIKOHUS
PÕHISEADUSLIKKUSE
JÄRELEVALVE KOLLEEGIUM

Vabariigi President
Riigikogu
Justiitsminister
Õiguskantsler
Vabariigi Valitsus

09.02.2024 nr 5-24-1/13
PSJV nr 5-24-1

Teatis

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium koosseisus Villu Kõve, Ivo Pilving, Juhan Sarv, Nele Siitam ja Margit Vutt arutab Vabariigi Presidendi taotlust tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks Riigikogus 18. detsembril 2023 vastu võetud maamaksuseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seadus suulises menetluses.

Kohtuistung toimub 5. märtsil 2024 kell 11.00 Tartus, Lossi 17.

Palun hiljemalt **29. veebruariks 2024** teada anda istungil osalevate isikute nimed (esindaja puhul palun esitada ka esindusõigust tõendav dokument).

PS § 98 sõnastus seab üksnes vähesed piiravad tingimused Vabariigi Valitsusele eelnõu usaldusküsimusega sidumiseks. Riigikohtu üldkogu on 20.10.2020. a otsuses nr [5-20-3/43](#) neid tingimusi põhiseaduse ajaloolisele ja süstemaatilisele tõlgendusele tuginedes avanud. Istungil soovib Riigikohus menetlusosalistega arutada, millised on usaldushääletuse põhiseaduspärasuse hindamise lähtekohad, keskendudes eeskätt praegusele juhtumile

- 1) kas antud juhul oli eelnõu usaldushääletusega sidumisel legitiimne eesmärk¹;
- 2) kui usaldushääletusega sidumise üheks peamiseks eesmärgiks on pikaajalise obstruktsiooni ületamine (vrd RKÜKo nr 5-20-3/43, p 39.5), siis
 - kas ja millist tähendust omab usaldusküsimusega sidumise põhiseaduspärasuse hindamisel eelnõu kaal või olulisus Vabariigi Valitsuse poliitika elluviimisel, sh riigieelarve kui poliitika teostamise ühe põhivahendiga seotus ja sellest tulenev ajaline surve;
 - kas ja millist tähendust omab usaldusküsimusega sidumise põhiseaduspärasuse hindamisel valitsuse ja parlamendi suhetes tekkinud ummikseis ning mida ummikseisu all silmas pidada;



- 3) kas ja kui, siis milliste abinõudega oluks praegusel juhul võimalik ületada kõnesoleva seaduseelnõu menetlemisel parlamentaarset obstruktsiooni nii, et see riivanuks Riigikogu liikmete õigusi vähem kui elnõu sidumine usaldusküsimusega, sh
- kas need alternatiivsed meetmed – kui nende olemasolu jaatada – oluksid obstruktsiooni ületamiseks piisavalt tõhusad;
 - millised argumendid räägivad selliste alternatiivsete obstruktsiooni-tõkke abinõude kasutamise vastu?
- 4) Vabariigi President on seaduse välja kuulutamata jätmisel vaidlustanud seaduse formaalse põhiseaduspärasuse. Kas Riigikohus saab presidendi taotlust lahendades asuda kontrollima seaduse materiaalset põhiseaduspärasust (vt [õiguskantsleri arvamuse](#) p-d 21 jj)?

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Nõmm
sekretär

ⁱ Usaldusküsimusega seotud seaduseelnõu [279 SE seletuskiri](#), lk 3: „Eelnõu vastuvõtmise sidumine usaldusküsimusega tuleneb asjaolust, et muudatusettepanekute kattuv sisu, nende ebaproportsionaalselt suur hulk ning vähene põhjendatus kannab parlamentaarset obstruktsiooni tunnuseid. Kõnealuse elnõu vastuvõtmine on aga vajalik Vabariigi Valitsuse poliitika elluviimiseks, samuti on seda vaja Maksu- ja Tolliametil, kes on lähtunud eeldusest, et seadus jõustub kavandataval kuupäeval (1. jaanuar 2024) ning on seega asunud ka vastavaid ettevalmistusi selleks oma tööprotsessides tegema. Kui asjaomane elnõu usaldusküsimusega jätta sidumata, siis on tõsiseltvõetav oht, et vajalikud muudatused jäävad 2024. aasta 1. jaanuariks jõustamata. Eelnõu on seotud ka 2024. aasta riigieelarvega.“